

Een pittig vruchtje



beeldend doel

Doelstelling en benodigdheden

- **a** De kinderen leren over de relatie tussen het uitwendige en inwendige vormen uit de natuur.
- **b** De kinderen leren over allerlei textuurverschillen bij vruchtvormen.

technisch doel

- **a** Het maken van een massieve of holle vorm van klei.
- **b** Het aanbrengen van textuur in de klei.

materiaal

- Per leerling een homp klei van 6 cm ø.

gereedschap

- Per leerling een kleiroller, een kleimesje en een spatel.

leer- en hulpmiddelen

- Enkele meegebrachte kleine vruchten, bijvoorbeeld walnoten, peulvruchten, sinaasappels, champignons of een paprika.

beeldende inleiding

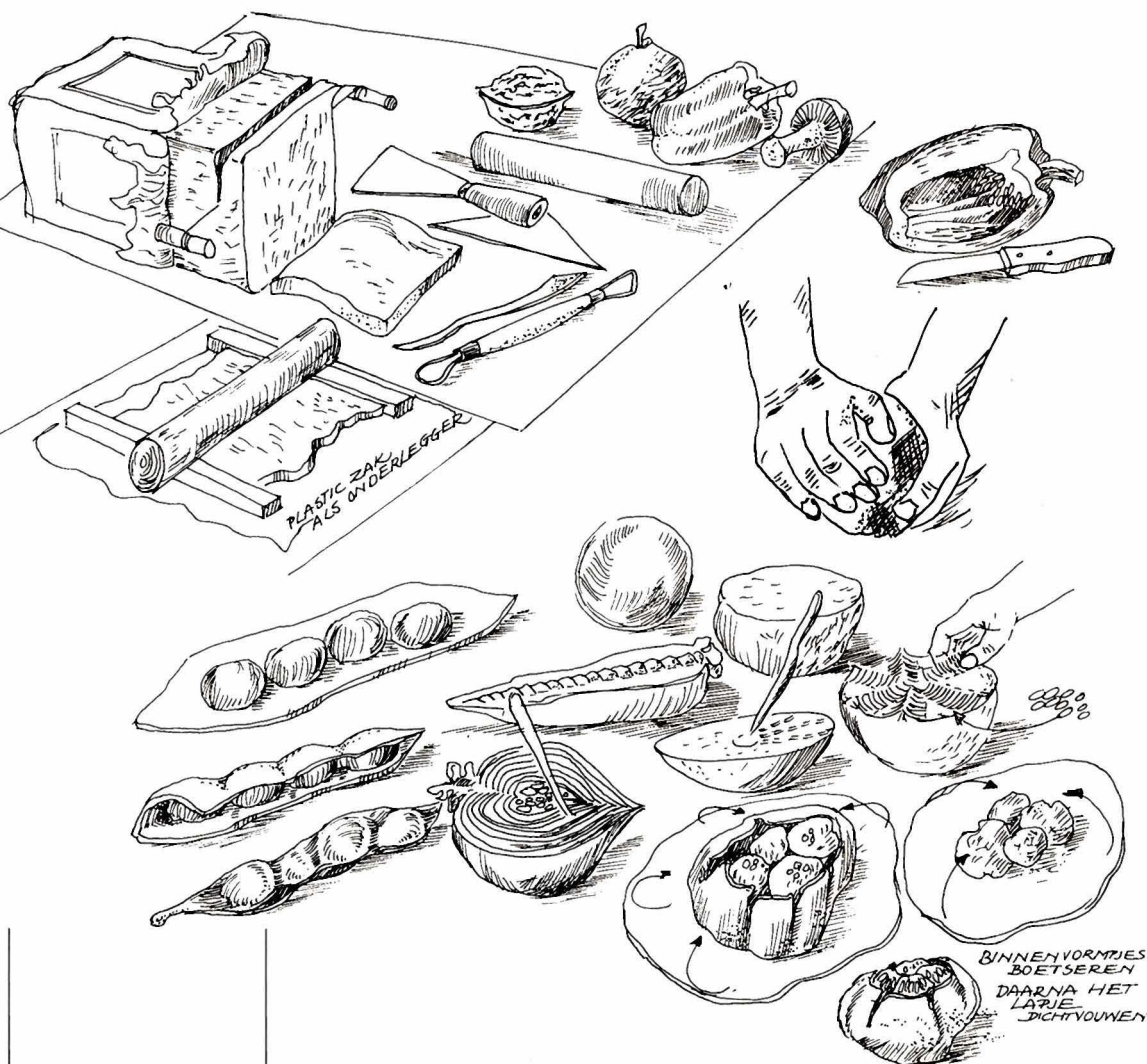
Lesverloop

- Laat de kinderen allerlei vruchtvormen mee naar school brengen. Waarschijnlijk kunnen zij al veel vruchtsoorten benoemen. Zij zullen bepaalde vruchten wel eens hebben opengebrouwen of doorgesneden. Inventariseer welke vruchten er zijn meegebracht en schrijf de namen op het bord. Vertel iets over de herkomst.
- Tijdens het gesprek laat u zien dat vruchten van vorm kunnen verschillen; er zijn

holle vruchten zoals walnoten, peulvruchten en paprika's, maar ook massieve zoals de sinaasappel of de tomaat. Met een mesje of ander gereedschap mogen de leerlingen de vruchtvormen halveren, in schijven of parten snijden of openbreken. In deze les gaat het vooral over de samenhang tussen het uitwendige (de buitenvorm) en het inwendige (de binnenvorm) van de vrucht. (zie ook Les 1 in *Handvaardig 5*). Het boetseren naar de natuur betekent dat de kinderen door gericht te kijken niet alleen de grote vormen leren zien, maar ook allerlei detailvormen. Deze plezierige manier van ontdekken zal voor hen zeker een stimulans zijn om de vruchtvorm in klei te gaan uitwerken.

technische inleiding

- a De kinderen krijgen een bol klei van ongeveer 6 cm ø. Laat hen eerst de basisvorm van de gekozen vrucht maken, bijvoorbeeld:
- de bolle, massieve sinaasappel;
- de eivormige walnoot;
- de langwerpige holle boon;
- de cilindrische vorm van de paprika.
- Een holle vruchtboom kan worden gemaakt met behulp van dunne uitgerolde plaatjes klei.



■ **b** Op het snijvlak van de doorgesneden massieve vrucht brengen de leerlingen allerlei details aan, zoals pitjes, vliesjes, schijfjes, schotjes of celwanden.

Zij kunnen met een spatel of een spijker die vormen erin tekenen. Pitjes, zaadjes of andere groeisels kunnen later worden toegevoegd.

■ **c** De buitenkant van de vrucht kan door middel van stempelen, krassen of insnijden een natuurlijke textuur krijgen.

begeleidings- adviezen

■ **a** Laat de vrucht even groot maken als zij in werkelijkheid is. Te kleine vruchten kunnen het best wat uitvergroot worden. Dit levert minder technische problemen op.

■ **b** Let erop dat het aanbrengen van textuur op de buitenkant niet te grof gebeurt.

■ **c** Stimuleer dat de kinderen de meegebrachte vrucht tijdens het boetseren voortdurend bekijken en betasten.

nabespreking

■ De geboetseerde en echte vruchten worden op een tafel naast elkaar gelegd.

■ **a** Laat de leerlingen over hun eigen of elkaars vruchtvormen vertellen. Lijkt de geboetseerde vruchtvorm op de echte en hoe komt dat? Welke kleitechnieken zijn toegepast om dit te bereiken?

■ **b** Uiteraard kunnen deze les en met name de nabespreking in een breder verband plaatsvinden, bijvoorbeeld binnen een projectmatige of thematische aanpak, waardoor ook andere leerstofgebieden erbij kunnen worden betrokken.

kunsthijzer

■ Het zeer realistisch afbeelden van voedsel (waaronder ook vruchten) vinden wij in de stillevens uit de Nederlandse barok (17de eeuw) van bijvoorbeeld Willem Claesz. Heda, Floris van Dijck, Balthasar van der Ast, Jan Jansz van de Velde of Willem Kalf.

Andere opdrachten

■ Als alternatief om uit te beelden kunnen allerlei andere doorsneden dienen, bijvoorbeeld van groenten (rode kool), paddestoelen, bloemknoppen of zaaddozen.

